

BABALAR OGULLARINA NE ÖĞRETİR?/OGULLAR BABALARINDAN NE ÖĞRENİR...

Yayın Adı : Yeni Safak
İli : İstanbul

Periyod : Günlük
Sayfa : 13

Tarih : 19.06.2019
Tiraj : 97.706

1/1

Babalar oğullarına ne öğretir?/Oğullar babalarından ne öğrenir?

Haziran ayı boyunca baba temalı reklamlar döndü. Malum tüketimi babalar üzerinden canlandırma günleri. Reklamların yaşlı babaları yabancı uzak ve letişmiş.

Babalar, oğulların hayatına değmez dokunmaz mı? Yoksa durmadan tekrarlanan "reklam dili" ile geçmişimizi o reklamların izliğinde yeniden inşa ederek babalarımızdan uzaklaşıyor muyuz? Babalarımızın kendi dili üzerinden yaşadığımız hikayeyi sıfırlıyor muyuz?

Oğulların babalarına dair hikayeyi ne kadar sıfırladıkları ya da ne kadar muhafaza ettiklerini öğrenmek için sosyal medya hesabımdan "Babanızdan ne öğrendiniz?" diye sordum.

Önce ahlaki erdemleri sıraladılar. Sabır, tevekkül, saygı, hürmet, helal lokma.

Bütün bunları nasıl öğrenmişlerdi? Sorumu somutlaştırdım. Babanızdan öğrendiğiniz iş dedim. İşte o zaman bizim hikayemizin damarını yakaladık. Günlüklere oğulların babalarından öğrendiklerini ve dahi öğrenemediklerini yazmaya/paylaşmaya devam ediyor.

Oğrenenler, paylaşılan ortak bir zamanda ve mekanda öğrenilmişti, usta çırak ilişkisi içinde. Birlikte iş yaparken sabrı, esnaf olarak kıvrık yaran tarıtı titizliği ile helal lokmanın önemini, çalışma masasının

çekmecesine konan secade ile çalışırken namaz borcunu eda etmeyi unutmamayı, birlikte alışveriş yaparken dilini gereken hüner ve yordamı, hayvanların dilini oğulların babalarından öğrendiğini. Sadece bir kişi babamdan kurban kesmeyi öğrendim dedi.

Bir yazar arkadaşım, nasıl oluyor da sorulan bir soruya bu kadar itina ile günlerdir cevap veriyorlar dedi?

Soruyu soran verilecek cevabı önemseydi sürece herkes hikayesini açmak için sanki bir gün kendisine o sorunun sorulmasını bekliyormuş gibi davranır. Bu her zaman böyledir.

Sorunun ebesi merak, cevabın rehberi muhatabın dinleme estetiğidir.

Soru şu: Şimdilik pek bize benzemeyen "reklamların rol model babaları" gün gelip bizim hikayemiz olduğunda bu babalar çocuklarına ne öğretecek? Hangi ortak zamanda ve hangi ortak mekanda?

İl- Babaların oğullarına ne öğretip/öğre-

temediğini Ahlat Ağacı filmi üzerinden "görme" ne dersiniz?. Bazıları için uzun bir film Ahlat Ağacı. Bu satırların yazarı için uzun değil. Lakin yorucu bir film. Hayat kadar yorucu.

Onca şiirsel sahneye o kadar kaba küfür eşlik etmeseydi daha az yorulur muydum? Filmden çıktığımda ilk aklıma düşen hüyük. O küfürler o sahnelere biçir şey

katmıyordu. O halde yönetmen neyi murat edinmişti?

Film bitti. Taksiri bındım. Sıkışan trafikte bütün araçlardan küfür sesi geliyor. Ne şimdi bu? Algıda seçicilik mi? Yaşlı adamlar, delikanlılar, genç kızlar evet evet bazı genç kızlar birbirine abi diye hitap edip sonra bir erkeğin bile koyunına ağzına almayacağı küfürleri savuruyor.

Nuri Bilge Ceylan Ahlat Ağacı'nda bu kadar çok küfür kullanmamış olsa idi sanıyorum bendeniz için filmin etkisi çok daha derin olurdu.

Bütün o küfürleri parantez içine almayı başardığımda filmi baba-oğul üzerinden izlemiş olduğumu fark ettim.

Şimdiye kadar bütün Nuri Bilge Ceylan filmlerinde-Üç Maymun hariç- aşağı yukarı aynı şeyi yaşadım. Film biter. Fakat seyredilen filmin üzerinden aşağı yukarı 24 saat geçtikten sonra film esnasında seyredilmiş olan ama o an çok da altı çizilmemiş sahneler hayatın içinde yavaş yavaş açılır, açılan sahneler film zamanının içinde hayat zamanının içine taşarak büyümeye devam eder.

Ahlat Ağacı filmi de öyle oldu. Filmi birlikte seyrettiğim genç arkadaşım film biter bitmez konuşmak istedi. Belki sonra konuşuruz dedim.

Filmün üzerinden on saat geçmeden film zihinimde monologlar olarak almaya başladık. İlk gelen cümle babalar oğullarına ne öğretir cümlesi oldu.

İdris babasından bir şey öğrenememişti. Çünkü o öğretmedi ve babasının hayat tecrübesi olarak öğrendiği pek çok şeyi İdris "bilimsel bilgi"ler eşliğinde reddetmiş fakat onun "bilimsel bilgi"leri köydeki hayatı düzenlemeye, "kurbağaların olduğu yerde su da vardır" önermesini haklı çıkarmaya yetmemişti. Sonunda babasının hayatını bir emeklilik düşü olarak tekrarlamaya devam etmişti İdris.

"Eksik baba" olarak İdris, kendi babasının hayatını tekrar etmekten başka bir tutunma noktası bulamamıştı.

Erkek şiddeti, erkeklik krizi kelimelerini 21. yüzyılda giderek daha çok duyacağız. Çünkü babalar, babalarından öğrenemedikleri hayatı oğullarına aktarabilecek basireti giderek daha fazla yitiriyor. Basiret kaybı şiddet üzerinden bir ifade arayışı neticesini doğuruyor.

Soru şu: "Eksik babalar" kendilerini tamim etmek için popüler kültür resimlerine mi sigınacak? O zaman bir parça daha eksilmeye devam etmiş olmayacaklar mı?

Bir kredi kartı reklamının "eksik babası" olarak Kudret'i hatırlayın lütfen. Kazandıkları ile harcayacaklarının muhasebesini yapamayan Kudret her defasında karsının ağıllarına ve oğlunun reberliğine maruz kalıyor mu?

Popüler kültür, özellikle de reklamlar tecrübenin izini tersyüz ediyor. Babalarından bir şey öğrenmeyen oğulların babalarına bir şey öğretmek/dikte ettirmek için fazla didaktik ve buyurgan bir ton seçiyor. Babalar yalnız çünkü onlar babalarının geçim ekonomisini sürdürmeye devam edemezler. Babaların yalnızlığına karşılık oğulların arkasında küresel ekonominin tüketim kodları var. Oğullar ancak baba oluncaya kadar kendilerini bir anlığına güç-hissedecek. Her oğul baba olduğunda yeniliği en azından reklamların ve dizilerin dilinden illa ki tadacak/tadıyor.